

BELEIDSNOTA 2024-2027

ADVIESORGAAN VOOR HET GEHANDICAPTENBELEID IN MOLENLANDEN

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1: INLEIDING	pagina 2
Hoofdstuk 2: PLAATSBEPALING EN AANDACHTSPUNTEN	pagina 4
Hoofdstuk 3: BELANGENBEHARTIGING	pagina 9
Hoofdstuk 4: BEWUSTWORDING	pagina 16
Hoofdstuk 5: VERTEGENWOORDIGINGEN	pagina 18
Hoofdstuk 6: DE GEMEENTEN EN ZEDJE	pagina 18
Hoofdstuk 7: FUNCTIONEREN ZEDJE	pagina 19

HOOFDSTUK 1: INLEIDING

1.0 STICHTING PLATFORM GEHANDICAPTEN ZEDJE

Voor u ligt de beleidsnota 2023-2026 van de Stichting Platform Gehandicapten Zedje. De stichting is op 10 mei 1994 opgericht als wettelijk verplicht adviesorgaan voor het gehandicaptenbeleid voor het College van Burgemeester en Wethouders in de gemeente Zederik.

Twee jaar later in 1996 werd Zedje ook gevraagd om adviesorgaan te zijn voor de gemeente Giessenlanden. Vanaf 2002 heeft Zedje ook gefunctioneerd als officieel adviesorgaan van de gemeente Graafstroom tot aan de gemeentelijke herindeling, waarbij gemeente Graafstroom opging in de nieuwgevormde gemeente Molenwaard. Deze nieuwe gemeente Molenwaard maakte kort gebruik van de diensten van Zedje.

Recentelijk, per 1 januari 2019 heeft opnieuw binnen het gebied van de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden een gemeentelijke herindeling plaatsgevonden, waarbij de vroegere gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik samengevoegd werden tot gemeente Vijfheerenlanden en de gemeenten in de Alblasserwaard: Giessenlanden en Molenwaard fuseerden tot de nieuwe gemeente Molenlanden.

In de loop van 2019 werden vier adviesraden opgericht in Molenlanden, te weten: de Bouwadviescommissie Molenlanden (een voortzetting van Bouwcommissie Zedje en de Bouwcommissie Wmo Molenwaard), de Seniorenraad Molenlanden, de Adviesraad Zedje en natuurlijk de Adviesraad Sociaal Domein Molenlanden. Hiermede werd een belangrijke stap gezet om de door Zedje beoogde advisering op het gebied van het Sociaal Domein te realiseren, namelijk zelfstandige adviesorganen met hun eigen werkgebied.

Het jaar 2019 was een jaar van overleggen, proberen van elkaar te leren, kennismaken met de overige adviesorganen en een begin maken met de opzet van de gemeentelijke advisering op het gebied van gehandicaptenbeleid. Dit zal in de komende jaren meer gestalte dienen te krijgen.

Uitgangspunt hierbij is daarbij dat de adviesorganen in één keer dezelfde informatie van de gemeente ontvangen in gezamenlijke vergaderingen, per brief of mail.

Dit is voor de gemeente een efficiënte manier van werken en de adviesraden kunnen dan zelf invullen of zij hierover kunnen of willen adviseren. De rechten en plichten van de adviesorganen zijn vastgelegd in gemeentelijke verordeningen die per 1 juli 2019 rechtsgeldig werden, door unanieme besluiten van de gemeenteraad van Molenlanden.

Zedje richt zich, als belangenbehartiger voor mensen met een beperking, in haar adviesfunctie alleen op zaken die de doelgroep en hun directe omgeving raken. In de loop der jaren is ook deskundigheid opgebouwd op het gebied van de bouw en het vervoer. Zedje heeft ook VN-ambassadeurs in het platform VN-verdrag Handicap, een onderdeel van de Bouwcommissie Molenlanden.

Zedje is geen verlengstuk van de gemeente, maar is als onafhankelijk orgaan opgericht om de belangen te behartigen van en voor mensen met een beperking en/of chronische ziekte.

Door de open en actieve opstelling naar gemeenten, overlegorganen, burgers, scholen en bedrijven, is de bekendheid van Zedje binnen en buiten de gemeente toegenomen.

1.1 DOEL

Stichting Platform Gehandicapten Zedje stelt zich tot hoofddoel de belangen van mensen met een beperking, hun ouders of vertegenwoordigers en chronisch zieken te behartigen, zodat zij zo volwaardig mogelijk deel kunnen nemen aan de samenleving. Mensen met een beperking (verstandelijk en/of fysiek) hebben er recht op, waar mogelijk zo gewoon en normaal mogelijk te leven en deel te nemen aan de maatschappij. Zedje wil eraan meewerken om dat te bereiken.

Om dat doel te bereiken werkt Zedje langs twee sporen, de werkgebieden waar Zedje zich voor inzet zijn onder andere:

Bewustwording en belangenbehartiging

- het geven van voorlichting aan leerlingen van Basisscholen door middel van het GIPS-project: (Gehandicapten Informatie Project Scholen)
- door middel van de deelname van Zedje-leden aan de Bouwadviescommissie Molenlanden, met als uitgangspunten:
  - 1. het bevorderen van toegankelijkheid en uitgangspunten van de woonomgeving, school, werk, recreatie, sport en winkels;
  - 2. het verstrekken van adviezen bij reconstructie- en herstratingsprojecten;
  - 3. adviseren bij de toegankelijkheid van de eerstelijnsgezondheidszorg;
  - 4. het geven van adviezen voor goede woningen (bouwen met WoonKeur) en praktische voorzieningen bij openbare gebouwen, banken, winkels en zorgvoorzieningen;
- door middel van deelname aan het reizigersoverleg RODAG: Adviseren over de toegankelijkheid van het openbaar vervoer en de kwaliteit van CVV en ook het functioneren van de Molenhopper.
- overleggen met de gehandicaptenplatforms in de AV-regio, de gemeente, Seniorenraad Molenlanden en de Adviesraad Sociaal Domein Molenlanden.
- gevraagd of ongevraagd advies geven aan het College van B&W, de gemeenteraad, andere organisaties en instellingen over zaken die te maken hebben met de integratie van mensen met een beperking in de maatschappij.
- Ook draagt het platform regelmatig ideeën aan over knelpunten, oplossingen, veranderingen of maatregelen die voortvloeien uit de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet en het VN-verdrag handicap, en deze onderwerpen aanpakken door middel van overleg met beleidsambtenaren en bestuurders van de gemeente.
- het signaleren van knelpunten en om te komen tot een nog betere toegankelijkheid van de samenleving voor onze doelgroep. Denk hierbij aan de economische toegankelijkheid (dus betaalbaarheid) en de toegankelijkheid van informatie en de digitale informatie. Zedje zoekt wegen om deze oplossingen ook te verwezenlijken.
- naleving van het VN-verdrag voor rechten voor mensen met een beperking.
- Met onze VN-ambassadeurs de inclusie-agenda van de gemeente Molenlanden tot een succes maken.
- de contacten met de doelgroep zo goed mogelijk onderhouden.

1.2 OPBOUW VAN DE NOTA

Per onderdeel wordt informatie gegeven, gevolgd door *cursief* gedrukte aandachtspunten, punten waaraan Zedje de komende jaren aandacht gaat geven.

1.3 TENSLOTTE

Deze zevende beleidsnota, voor Zedje leidraad voor de jaren 2024 -2025- 2026 - 2027, wordt onder meer aangeboden aan het College van B&W, beleidsmakers en bestuurders, beleidsmedewerkers, woningcorporaties, Seniorenraad Molenlanden, de Bouwadviescommissie Molenlanden en de Adviesraad Sociaal Domein Molenlanden en de gehandicaptenplatforms in de regio.

Dit alles met het doel gezamenlijk te werken aan een samenleving, waarin met of zonder beperking zoveel mogelijk mensen de kans krijgen, volwaardig mee te doen.

Hoofdstuk 2: PLAATSBEPALING EN AANDACHTSPUNTEN

2.1. PLAATSBEPALING: WAAR STAAN WE NU?

De afgelopen jaren, bijna 30 jaar is er voor gehandicapten veel verbeterd. De gemeente waarvoor wij adviseren heeft in het algemeen, dit vergeleken met andere gemeenten in het land, een zorgvuldig sociaal beleid gevoerd. In goed overleg met Zedje heeft dit geresulteerd in een met zorg samengesteld aanbod van voorzieningen, middelen en diensten die noodzakelijk zijn, om mensen met een beperking in staat te stellen deel te nemen aan de participatiesamenleving. Maar werken aan bewustwording en belangenbehartiging is nog steeds nodig. Op dit moment is er sprake van een economische groei, die deze ook ten goede zal moeten komen aan mensen met een beperking, is voor Zedje een vanzelfsprekende zaak. We maken helaas economisch nu een pas op de plaats en de gelden voor gezondheidszorg en zeker voor mensen met een beperking moeten nog efficiënter worden ingezet om recht te doen aan de behoeften van onze doelgroep.

Zedje vindt:

- *Bezuinigingen op het huidige voorzieningenniveau zijn onaanvaardbaar*

2.2 ALGEMENE AANDACHTSPUNTEN VOOR DE KOMENDE JAREN

De overgangsfase, die werd ingezet per 1 januari 2015, van de verzorgingsstaat naar een participatie-samenleving is afgerond. Deze kan nu worden geëvalueerd. In de verzorgingsstaat was de landelijke overheid als eerste verantwoordelijk voor het welzijn van haar burgers, zoals voor de gezondheidszorg, het onderwijs, de werkgelegenheid en de sociale zekerheid. In een participatie-samenleving werd iedere burger, voor zover mogelijk, primair verantwoordelijk voor zijn of haar eigen leven en omgeving; de (landelijke) overheid kreeg slechts een faciliterende rol.

Zedje is van mening:

- *Het is noodzakelijk voor de adviesorganen om de ontwikkeling van de landelijke wetgeving op sociaal gebied en de lokale toepassing hiervan, nauwlettend en kritisch te volgen. Een goede samenwerking tussen de adviesorganen en de gemeente Molenlanden is hierbij onontbeerlijk, ook op regionaal terrein.*

2.2.1. Van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving:

De landelijke overheid heeft veel taken gedelegeerd aan de gemeenten. Voorzieningen die voorheen onder de AWBZ vielen, zijn overgeheveld naar de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De financiële middelen, die de landelijke overheid ter beschikking stelde aan de gemeenten, hielden geen gelijke tred met de toename van het aantal taken dat de lokale overheden toebedeeld kreeg. Per januari 2015 stonden de gemeenten voor de omvangrijke taak om, al dan niet in regionaal verband, invulling te geven aan deze nieuwe taken én de uitgaven beheersbaar te houden.

Over deze Participatiewet is op verzoek van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) een evaluatie uitgevoerd en de uitkomsten zijn medio november 2019 gepubliceerd. De Participatiewet heeft tot doel om zo veel mogelijk mensen aan het werk te helpen, bij voorkeur bij een gewone werkgever, ook mensen met weinig arbeidsvermogen. Ook is de bedoeling van de wet, de afhankelijkheid van uitkeringen zo klein mogelijk te maken.

Nu, eind 2023 kunnen we de voor- en nadelen van de participatiesamenleving op een rijtje zetten en een beeld schetsen van de toekomst.

De invoering van de Participatiewet heeft nauwelijks geleid tot verhoging van de baankansen, terwijl dat wel met de wet werd beoogd. Voor de 407.000 bijstandsgerechtigden (eind 2022) heeft de wet amper een verschil gemaakt. Voor mensen die het recht verloren op toegang tot de sociale werkvoorziening, daalde zelfs de kans op werk.

Voor jonggehandicapten met arbeidsvermogen stegen weliswaar de baankansen, maar hun inkomenspositie is verslechterd. Van één regeling aan de onderkant van de arbeidsmarkt is geen sprake.

Dit ontluisterende beeld schetst het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) over de 'opbrengsten' van de in 2015 ingevoerde Participatiewet. Het huidige stelsel bevat onvoldoende handvatten, prikkels en garanties om de meest kwetsbare groepen kansen te bieden, die met de invoering van de wet werden beoogd. De doelstellingen van de wet zijn niet behaald.

Het samenbrengen van verschillende wetten in de Participatiewet heeft niet tot minder complexiteit geleid. 'In de praktijk blijkt dat van een regeling aan de onderkant van de arbeidsmarkt nog geen sprake is', aldus het SCP. Een deel van de doelgroep is bovendien niet in beeld. Gemeenten schatten in dat ze gemiddeld een achtste van hun bestand (nog) niet in beeld hebben. In grote gemeenten is dit zelfs twee keer zo hoog. De financieringswijze prikkelt gemeenten om de pijlen te richten op juist de meest kansrijke groep binnen de totale doelgroep van de Participatiewet. De Rijksmiddelen zijn door gemeenten vrij te besteden. 'Als gemeenten op uitkeringen besparen, mogen ze het restant houden en ook vrij besteden.'

Sinds de invoering van de Participatiewet zijn de baankansen voor 'klassieke bijstandsgerechtigden' met acht procent bijna even laag als voor de invoering van de wet (zeven procent). Onder klassieke bijstandsgerechtigden verstaat het SCP met name mensen met onvoldoende inkomen en vermogen om in hun levensonderhoud te voorzien. Voor 2015 vielen zij al – vaak via de Wet werk en bijstand (Wwb) – onder de verantwoordelijkheid van gemeenten. De kans om vanuit de bijstand uit te stromen, is niet noemenswaardig gegroeid; van vijftien procent voor 2015 naar bijna zestien procent daarna.

Nadat het SCP haar rapport over de Participatiewet heeft uitgebracht klinkt er uit de monden van vele organisaties (VNG, DIVOSA, etc.) een luid en duidelijk geluid: de participatiewet is mislukt. De vraag is wat ons betreft waarom zou je de participatiewet nog willen redden?

Het SCP heeft in 2021 geconcludeerd, dat de participatiewet fundamenteel moet worden herzien, omdat deze niet goed aansluit op het leven van mensen met een bijstandsuitkering en hun problematiek.

Dat de uitwerking van de Participatiewet te wensen overlaat, is een bekend feit. Het begint al bij de ontoereikende gelden: met de Participatiewet is een bezuiniging van 1,7 miljard gemoeid.....! Mensen kunnen met een Participatiewet-uitkering nauwelijks rondkomen. Sociale werkbedrijven werden ontmanteld en veel te veel mensen met een arbeidsbeperking staan aan de kant. Dat is inhumaan en ook onverkoopbaar in zo'n rijk land als het onze.

Met de huidige Participatiewet worden er duizenden echte banen aan de arbeidsmarkt onttrokken. Banen die mensen wel uit de armoede helpen.

Wij, als Zedje, zouden willen dat er wordt geïnvesteerd in het door-ontwikkelen van de nog bestaande SW-bedrijven tot sociaal ontwikkelbedrijven, waar voldoende beschut werk wordt geboden, die zowel functioneren als springplank richting regulier werk en als vangnet voor wanneer dat nodig is. Mensen met een arbeidsbeperking moeten via die sociale ontwikkelingsbedrijven recht krijgen op professionele ondersteuning bij (het zoeken naar) passend werk. Verschil in uitvoering van beleid tussen gemeenten leidt tot rechtsongelijkheid tussen burgers. De verplichte sancties die mensen straffen als ze een foutje maken, moeten verdwijnen. Daarmee motiveren we niet. Dit brengt mensen in de schulden, maakt mensen letterlijk ziek en zet hen buiten de maatschappij: dag participatie!

Aandachtspunten van Zedje:

- *De verwachting is dat de situatie van mensen met een beperking de komende jaren niet sterk zal verbeteren, mede door het invoeren of ophogen van de eigen bijdragen. Gehandicapten en chronisch zieken zullen in financiële zin nog*

zwaarder belast worden en zij zullen in toenemende mate afhankelijk worden van vrijwilligers c.q. mantelzorgers, van wie steeds meer wordt verwacht.

- *Om goede zorg vanuit de gemeente mogelijk te maken is solidariteit nodig. Maar goede zorg is ook afhankelijk van de beschikbare financiële middelen. De eventuele overschotten op de budgetten die door de landelijke overheid aan de gemeenten worden verstrekt, dienen niet te verdwijnen in de algemene middelen, maar moeten beschikbaar blijven voor uitvoering van de zorgtaken.*
- *Arbeidsparticipatie van mensen met een beperking moet beter. Hun deelname loopt ver achter ten opzichte van de gemiddelde bevolking. Er moeten meer banen komen voor mensen met een beperking. Daarbij is het ook belangrijk dat er aandacht is voor bestaanszekerheid en voor ontwikkelingsmogelijkheden. Ook onbetaalde arbeid, zoals vrijwilligerswerk en arbeidsmatige dagbesteding, is waardevol. Het is vaak een belangrijke opstap naar betaalde arbeid.*
- *In plaats van bezuinigen moet er geïnvesteerd worden.*
- *Het minimumloon moet omhoog naar minimaal € 16,- per uur en de daaraan gekoppelde uitkeringen zouden moeten meestijgen.*
- *We moeten stoppen met zinloze re-integratie-trajecten, waarbij mensen worden gebruikt als gratis werkkrachten in plaats van een cao-loon te ontvangen.*
- *Financiële zelfstandigheid van mensen met een arbeidsbeperking moet weer terug, bijvoorbeeld door een Wajong uitkering via UWV gegarandeerd tot 27 jaar met pas dan een toets wat iemand qua werk en gezondheid kan.*
- *Wij willen investeringen in een recht op een menswaardig inkomen, maatwerk bij het ondersteunen van het zoeken naar werk en gewenste of noodzakelijke scholing, ook voor 'Nuggers'*
- *Wat Zedje betreft is de huidige participatiewet mislukt. Er is een fundamenteel andere benadering nodig, waarbij we weer gaan investeren in mensen. Op naar de Investeer-in-mensen-wet!*

2.2.2. VN-verdrag Handicap:

Doel van het VN-verdrag Handicap is het bevorderen, beschermen en waarborgen van de mensenrechten van mensen met een beperking. Grondbeginselen in het verdrag zijn toegankelijkheid, persoonlijke autonomie en volledige participatie.

Het verdrag is niet vrijblijvend. In Nederland is afgesproken, dat alles wat in het Verdrag vermeld staat op basis van geleidelijkheid en billijkheid, zal moeten worden nagekomen.

De uitvoering van het VN-verdrag ligt voor een belangrijk deel ook bij de gemeenten.

De slogan van het VN-verdrag Handicap is: *Niets over ons, zonder ons.*

Het is dus van groot belang dat ook in Molenlanden ervaringsdeskundigen meepraten, meedenken en meedoen aan de uitvoering van dit verdrag. Hierin ligt ook voor Zedje dus een belangrijke taak en opdracht.

Het VN-verdrag Handicap bevat een aantal kernpunten die gerealiseerd moeten worden:

- Bewustwording: wat het hebben van een beperking inhoudt
- Toegankelijkheid en Uitgankelijkheid
- Goede levensstandaard en sociale bescherming
- Deelname aan het culturele leven, recreatie, vrijetijdsbesteding en sport
- Bouwen en Wonen: toegankelijk, aanpasbaar bouwen en zelfstandig wonen
- Werk: meer en betere kansen op een betaalde baan, het hebben en creëren van zinnige dagbesteding en/of vrijwilligerswerk
- Gezondheid en revalidatie: WLZ, maatwerk hulpmiddelen en behoud van hulpmiddelen bij verhuizing naar andere gemeente
- Onderwijs: passend onderwijs geïntegreerd, voorlichting op basisscholen (GIPS project)
- Vervoer: mensen met een beperking moeten zelfstandig met het openbaar vervoer kunnen reizen.
- Zorg en Ondersteuning: passende hulpmiddelen en voorzieningen (WMO)
- Participatie: volledige deelname aan het dagelijkse leven, culturele leven, recreatie, vrijetijdsbesteding en sport.

Al deze punten behoeven aandacht binnen Molenlanden. Er zijn in het recente verleden in Molenlanden en in het verdere verleden van Giessenlanden, al veel stappen gezet om de punten uit het Verdrag te realiseren. Een belangrijke stap is in 2022 gezet met de Inclusieagenda gemeente Molenlanden 2022 t/m 2024. De inclusieagenda zal in 2024 geëvalueerd worden.

Zedje heeft, als belangenbehartiger van mensen met een beperking, de uitdaging om de gemeente in het vervolgtraject, volwaardig te ondersteunen, te dienen als klankbord, voorlichting te geven en de gemeente te adviseren en te controleren.

Ook buiten de invloedssfeer van de gemeente ligt er voor Zedje nog een uitdaging om het VN verdrag Handicap ten uitvoer te brengen. Zo is het nodig om voorlichting te geven over toegankelijkheid en bewustwording te creëren bij o.a. recreatieondernemers, sportverenigingen en winkeliers door hen te overtuigen, dat meedoen van mensen met een beperking, ook voor hen belangrijk is en positief kan uitwerken.

Op het gebied van toegankelijk vervoer is Zedje reeds regionaal en bovenregionaal actief, maar zal ook de komende jaren hier aandacht aan moeten blijven geven.

Ook op het gebied van gezondheidszorg zal er regionaal overleg en actie nodig zijn. Te denken valt aan overleg, samen met de gemeente, met zorgkantoren en zorgverzekeraars over de WLZ (de WMO voor langdurig zieken en gehandicapten) en over de verstrekking van hulpmiddelen, zoals bedden, trippelstoelen, antidecubitus materialen. Hiervoor participeert Zedje ook, door middel van de VN-ambassadeurs, in de landelijk werkende belangengroeperingen zoals "Ieder(in)". Ook heeft Zedje regelmatig contact met een hulpmiddelenverstrekker zoals Medipoint.

Een ander belangrijk aspect van het VN verdrag is inventariseren van wat er nu werkelijk leeft onder mensen met een beperking. Ook hierin ligt er, in het kader van het VN verdrag Handicap, gezamenlijk met de gemeente, een taak voor Zedje door het blijven zoeken naar mogelijkheden om meer met onze doelgroep in contact te komen.

Aandachtspunten van Zedje:

- *Het uitdragen en stimuleren van bewustwording, over hoe het is om een handicap te hebben*
- *Het blijven stimuleren en controleren van toegankelijk vervoer, WMO regelingen*
- *De Bouwcommissie Molenlanden, waarin ook de VN-ambassadeurs actief zijn, dient in samenwerking met de beleidsambtenaren van de gemeente, mede toezicht te houden in de beleid makende fase, op de werkzaamheden, aanpassingen en veranderingen de buitenruimte, zoals straten, pleinen, recreatievoorzieningen ten aanzien van de toegankelijkheid*
- *Het stimuleren van invoering en het nakomen van het VN verdrag ook buiten het aandachtsveld en verplichtingen van de gemeentelijke overheid.*
- *De vinger aan de pols houden op het gebied van toegankelijkheid, sociale bescherming van mensen met een beperking, onderwijs voor kinderen en jongeren met een beperking*
- *Meer en betere werkgelegenheid voor mensen met een beperking op de reguliere arbeidsmarkt onder de aandacht brengen en blijvend stimuleren*
- *Bewaking inkomenspositie van mensen met een beperking*
- *Het leggen van contacten met maatschappelijke, commerciële, organisaties die buiten het bereik van de gemeente vallen. Dit met als doel om ook daar het VN verdrag te implementeren.*
- *Het zoeken en werven van meer ervaringsdeskundigen met diverse beperkingen (visueel, lichamelijk, mentaal/geestelijk beperkt, gehoor/spraakstoorden)*

2.3. PERSONELE INZET

2.3.1 Vertrouwenspersoon:

Ten gevolge van de invoering van de vernieuwde Wmo 2015, is een vertrouwenspersoon benoemd met het oog op eventuele onvrede en klachten vanuit de burgers. De aanstelling van een vertrouwenspersoon is in lijn met de aanbeveling, die de rijksoverheid deed om vormen van alternatieve omgang met geschillen te organiseren, als onderdeel van de informele en formele klachtenbehandeling.

Deze vertrouwensfunctie is een laagdrempelige en gratis voorziening voor burgers, die hen met name een luisterend oor biedt en informatie en advies geeft in geval van onvrede, klachten en onduidelijkheden. Daarnaast kan de vertrouwensfunctionaris een signalerende functie vervullen bij eventuele structurele tekortkomingen in het beleid en zo een rol spelen in de kwaliteitsverbetering van beleid en uitvoering.

De vertrouwenspersoon heeft de volgende kerntaken:

1. Aanspreekfunctie

- Inzet is dat burgers een beroep kunnen doen op de vertrouwenspersoon bij onvrede, vragen en klachten.

2. Advisering en ondersteuning van burgers

- De vertrouwenspersoon ondersteunt de burger bij het verwoorden en helder krijgen van onvrede en klachten, bij het structureren van het proces om tot een oplossing te komen en het bespreekbaar maken van de klacht met betreffende medewerkers binnen de gemeente. Dat laatste verwijst naar de bemiddelende rol van de vertrouwenspersoon.
- De vertrouwenspersoon kan verwijzen naar de voor de burger geldende klachtenprocedure en kan de burger hier op haar verzoek bij adviseren. Van belang is dat de vertrouwenspersoon niet de verantwoordelijkheid overneemt van de burger, maar haar ondersteunt in het dragen van de verantwoordelijkheid en in de afweging, welke verantwoordelijkheid de burger zelf wil en kan dragen.

3. Informatieverstrekking, horende bij advisering en ondersteuning van burgers

- De vertrouwenspersoon geeft objectieve en begrijpelijke informatie en ondersteunt de burger in het verkrijgen en begrijpen van deze informatie. Het is daarom van belang, dat de vertrouwenspersoon deskundig is op het gebied van wet- en regelgeving.

4. Signalering en registratie

- De vertrouwenspersoon registreert binnengekomen kwesties en kan hier geanonimiseerd over rapporteren aan de gemeenten. De vertrouwenspersoon kan eventuele structurele tekortkomingen binnen de gemeente signaleren en adresseren. Op die manier speelt de vertrouwenspersoon een rol in de kwaliteitsverbetering van beleid en uitvoering.

Wat vindt Zedje?

- *De vertrouwenspersoon is een belangrijke schakel tussen cliënt en de gemeente. Zedje is voor continuering van de functie.*
- *Naast het eventueel inschakelen van de vertrouwenspersoon, dient ook de weg via de gemeentelijke Beroeps- en Bezwaarschriftencommissie open te blijven.*

2.4 ZEDJE WIL MEEDENKEN

Gelet op de diversiteit en complexiteit van de taken die de landelijke overheid naar de gemeenten heeft gedelegeerd, is voor gemeenten regionale samenwerking onontkoombaar. Een negatief effect is, dat de lijnen dan langer worden en de afstand tussen Zedje en de gemeente groter geworden is. Zedje wordt bij sommige zaken, in een te laat stadium bij de ontwikkelingen betrokken. Ervaringsdeskundigen die vanuit collectieve belangen kunnen denken en deskundig zijn op het terrein van besturen, vergaderen en onderhandelen dienen al in de beleid makende fase betrokken te worden

bij ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein. Deze zaken die voor mensen met een beperking of chronische ziekte van belang zijn, zal het eindresultaat in positieve zin beïnvloed kunnen worden. Hierdoor wordt de kans verkleind, dat achteraf kostbare aanpassingen nodig zijn. Dit geldt niet alleen voor ontwikkelingen op het terrein van de Wmo, maar ook voor vraagstukken over bouwplannen, gebouwde omgeving en de inrichting van de openbare ruimte.

Wat wil Zedje?

- *De gemeente en de regio moeten Zedje vanaf het begin betrekken bij alle ontwikkelingen die voor mensen met een beperking of chronische ziekte van belang zijn. Dit heeft een positief effect op de integratie en participatie, bespaart kostbare aanpassingen achteraf en komt de gehele samenleving ten goede.*
- *Het College staat voor de uitdaging om goed in te spelen op de veranderende maatschappij. En te groeien naar een open, betrouwbare wendbare organisatie, om volgens de nieuwe manier samen te werken met zijn inwoners. Uitgangspunt is een lerende aanpak. Signalen of problemen benutten om de uitvoering te verbeteren.*
- *De gemeente haalt ervaringsverhalen op, raadpleegt ervaringsdeskundigen en ontwikkelt het beleid in samenspraak met de mensen om wie het gaat en geeft ruimte aan eigen regie, burger participatie en burgerinitiatieven.*

HOOFDSTUK 3 BELANGENBEHARTIGING

3.1 WERK, INKOMEN en SOCIALE ZEKERHEID

Voor iedereen die kan werken, maar het op de arbeidsmarkt zonder steuntje in de rug niet redt, werd vanaf 1 januari 2015 de Participatiewet van kracht. De Participatiewet moest ervoor zorgen dat meer mensen, met en zonder beperking, werk vinden bij een gewone werkgever. Werkgevers hebben afgesproken dat er tot het jaar 2026, 125.000 extra banen komen voor mensen met een arbeidsbeperking. Dit zijn 100.000 banen bij bedrijven en 25.000 banen bij de overheid.

Het samenbrengen van verschillende wetten in de Participatiewet heeft niet tot minder complexiteit geleid. 'In de praktijk blijkt dat van een regeling aan de onderkant van de arbeidsmarkt nog geen sprake is', aldus het SCP. Een deel van de doelgroep is bovendien niet in beeld. Gemeenten schatten in dat ze gemiddeld een achtste van hun bestand (nog) niet in beeld hebben. In grote gemeenten is dit zelfs twee keer zo hoog. De financieringswijze prikkelt gemeenten om de pijlen te richten op juist de meest kansrijke groep binnen de totale doelgroep van de Participatiewet. De Rijksmiddelen zijn door gemeenten vrij te besteden. 'Als gemeenten op uitkeringen besparen, mogen ze het restant houden en ook vrij besteden.' Dus ook aan lantaarnpalen!

Zedje vindt het jammer, dat het kabinet de gedachte van één regeling voor mensen die voor een werkgever het minimumloon niet kunnen terugverdienen, los heeft gelaten. De keuze vergroot het risico dat overheidsdiensten elkaar blijven beconcurreren met verschillende regelingen. Daarnaast is Zedje van mening dat iedereen die blijvend aangewezen is op Loonkostensubsidie een indicatie banenafpraak moet krijgen. Nu ontvangen alleen die mensen een indicatie die "ziekte of gebrek" vertonen. Zedje is van mening dat hierdoor onnodig onderscheid wordt gemaakt tussen groepen, die niet op eigen kracht in staat zijn het minimumloon te verdienen.

Tegelijkertijd noopt de omvang van het Participatiebudget gemeenten tot het maken van keuzes, die vooral ten koste lijken te gaan van de re-integratie mogelijkheden van de klassieke groep Bijstandsgerechtigden. De uitvoering van de Participatiewet dreigt problematisch te worden. De budgetten worden ingekrompen en daarbovenop komen nog de bezuinigingen van de al eerder ingevoerde wetgeving. De omslag in denken om de kwaliteiten van mensen met een handicap te benadrukken, is een goede zaak. Maar

tegelijkertijd maken wij ons zorgen, gezien het doel van de Participatiewet over de objectiviteit en kwaliteit van de indicatiestelling en over de onbekendheid met de mogelijkheid, dat er beroep mogelijk is. Dit kan veel onrust, onzekerheid en teleurstelling bij uitkeringsgerechtigden veroorzaken. Omdat er in onze regio onvoldoende geschikte banen beschikbaar zijn, zal een groot deel van de deelnemers, ook in de nieuwe regeling, zonder werk blijven.

Aandachtspunten voor Zedje:

- *Gemeenten dienen mensen met een beperking met voorzieningen, middelen en diensten te faciliteren zodat zij ruimte, energie en mogelijkheden hebben hun competenties te ontwikkelen in een, voor hen geschikte baan of door als vrijwilliger een bijdrage aan de samenleving te leveren. Dit zal de integratie bevorderen en een positief effect op de participatiesamenleving hebben en op termijn kostenbesparend gaan werken.*
- *Een intensieve begeleiding is noodzakelijk. Zijn gemeenten, zowel wat financiën als menskracht betreft, voor deze nieuwe taken voldoende toegerust.*
- *De angst bestaat dat gemeenten vanwege de kosten niet investeren in arbeidsgehandicapten die veel begeleiding nodig hebben.*
- *Werkgevers en vooral ook de overheden zouden vaste aantallen cliënten in dienst moeten nemen. Gemeenten hebben hier een voorbeeldfunctie.*
- *Een punt van zorg is de onduidelijkheid over de financiële consequenties voor de cliënten. Het salaris van mensen met een beperking die naar vermogen werken, mag niet onder het wettelijk minimumloon uitkomen en de arbeidsvoorwaarden moeten volgens cao-normen worden toegepast.*
- *Het hanteren van een vermogens- of huishoudinkomenstoets is voor Zedje niet acceptabel.*

3.2 WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING (Wmo)

Doel Wmo

De wetgever stimuleert ingezetenen eigen verantwoordelijkheid te dragen voor de wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan het maatschappelijk leven, en verwacht van ingezetenen dat zij elkaar daarin naar vermogen bijstaan. De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) wil de rechten en plichten van ingezetenen meer met elkaar in evenwicht te brengen. Ingezetenen die zelf dan wel samen met personen in hun naaste omgeving onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat zijn tot participatie in de samenleving, kunnen een beroep doen op door de overheid georganiseerde ondersteuning.

De wet bouwt voort op de ervaringen die zijn opgedaan met de Wmo sinds 2007 en breidt de verantwoordelijkheid van gemeenten voor maatschappelijke ondersteuning daarnaast verder uit door decentralisatie van bepaalde verantwoordelijkheden die in de AWBZ waren opgenomen. De gemeente is verantwoordelijk voor het ondersteunen van de zelfredzaamheid en participatie van mensen met een beperking, chronische psychische of psychosociale problemen: die ondersteuning moet erop gericht zijn dat mensen zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven.

Het streven naar een inclusieve samenleving kan niet los worden gezien van het VN-verdrag over de rechten van personen met een handicap. Het doel van dit verdrag is een voor ieder toegankelijke samenleving. Daarmee maakt dit verdrag deel uit van de wettelijke context waarbinnen overheden (en daarmee gemeenten) dienen te opereren. De verordening 2020 is op onderdelen met name gewijzigd naar aanleiding van de invoering van het abonnementstarief. De opgenomen wijzigingen hebben betrekking op de eigen bijdrage voor maatwerkvoorzieningen vanuit de Wmo 2015.

3.3. Eigen bijdrage Maatwerkvoorzieningen

Gemeenten mogen voor de ondersteuning die zij bieden, een eigen bijdrage vragen. Maar de eigen bijdrage die gevraagd wordt, levert soms problemen op. De impact van de

eigen bijdrage heeft ervoor gezorgd, dat zorgvragers als gevolg van de hoge kosten zorg mijdt. Naast de eigen bijdrage heeft een stapeling aan zorgkosten ervoor gezorgd, dat dit bovendien ervaren wordt als een 'gehandicaptenboete'. Vanuit de overheid kan dit gezien worden als een besparing op de zorgkosten, maar ten koste waarvan en van wie? Een cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd van maximaal € 20,60 per maand voor een maatwerkvoorziening, zolang de cliënt van de maatwerkvoorziening gebruik maakt.

- De bij de nieuwe verordening 2020 aangewezen voorzieningen zijn:
  - a. Dagbesteding;
  - b. Huishoudelijke ondersteuning;
  - c. Individuele begeleiding;
  - d. Kortdurend verblijf;
  - e. Individuele vervoersvoorzieningen;
  - f. Woonvoorzieningen, die vanaf 1 januari 2020 worden verstrekt.

- In afwijking is geen bijdrage verschuldigd voor de volgende maatwerkvoorzieningen:
  - a. collectief vraagafhankelijk vervoer;
  - b. sportvoorzieningen;
  - c. verhuiskostenvergoedingen;
  - d. vervoersvergoedingen;
  - e. woonvoorzieningen, die voor 1 januari 2020 zijn verstrekt.

Aandachtspunten voor Zedje:

- *Zedje maakt zich zorgen over het aantal mensen, dat als gevolg van hun beperking, door de stapeling van landelijke en gemeentelijke bezuinigingsmaatregelen op of onder het bijstandsniveau terecht kan komen.*
- *Als de gemeente eigen bijdragen vereist, zal een ondergrens aangehouden dienen te worden, die voorkomt dat cliënten in de bijstand terecht komen.*

3.4 Persoonsgebonden budget (pgb)

Voor maatwerkvoorzieningen bestaat in beginsel de mogelijkheid om te kiezen tussen de voorziening in natura en als persoonsgebonden budget. Als iemand kiest voor verstrekking in de vorm van een persoonsgebonden budget, moet hij hiervoor een voorkeur aan geven. Ook moet vooraf inzicht gegeven worden in hoe de besteding van het persoonsgebonden budget voorziet in de vastgestelde ondersteuningsbehoefte. Mede door aan deze eisen te voldoen maakt de cliënt zich verantwoordelijk voor een passende besteding van het budget.

Indien client zelf het Pgb niet kan beheren en dit wil laten doen door een vertegenwoordiger dan kan het Pgb geweigerd worden als deze vertegenwoordiger een zakelijk belang heeft bij de aanbieder.

Nog meer dan voorheen is het persoonsgebonden budget een volwaardig en nevensgeschikt alternatief voor zorg in natura. Het persoonsgebonden budget krijgt een ander karakter door de manier waarop het wordt verstrekt. Niet langer wordt er geld overgemaakt op de rekening van de budgethouder. Als een budget is toegekend, kan de uitgevoerde zorg na facturering aan de betrokken ondersteuner/zorgverlener uitbetaald worden door de Sociale Verzekeringsbank, die daarvan ook de administratie voor de gemeente uitvoert.

Een persoonsgebonden budget is gemiddeld genomen goedkoper dan zorg in natura, omdat er minder overheadkosten hoeven te worden meegerekend. De maximale hoogte van een persoonsgebonden budget is begrensd op de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate, door de gemeente ingekochte maatwerkvoorziening in natura.

Wat vindt Zedje?

- *Cliënten moeten, als zij aan de voorwaarden voldoen, de keuzemogelijkheid blijven houden voor zorg in natura of het pgb.*
- *Wij adviseren om het PGB-beleid ruimhartig in te richten zodat er keuzevrijheid blijft, de bewijslast vanuit de gebruiker mild wordt toegepast en PGB ook mogelijk is, als de maatwerkvoorziening vanuit cliëntperspectief niet passend is.*
- *Het PGB zou ook gebruikt kunnen worden voor het betalen van informele zorg, naast mantelzorg, als onderdeel van het voorkomen van overbelasting bij mantelzorgers.*
- *Zorg voor een integraal PGB-beleid, zodat mantel zorgende bewoners of het sociale netwerk niet worden afgestraft door fiscale regelingen, resulterend in inkomensderving waardoor het bieden van informele zorg wordt ontmoedigd.*

3.5 Huishoudelijke ondersteuning

Huishoudelijke ondersteuning is het geheel of gedeeltelijk overnemen van activiteiten gericht op een schoon en leefbaar huis, in verband met beperkingen die dreigen te leiden tot het disfunctioneren van de verzorging van het huishouden van de persoon met beperkingen. Huishoudelijke ondersteuning wordt toegekend voor het hoofdverblijf in de gemeente.

Als de persoon met beperkingen huisgenoten heeft die het huishoudelijk werk over kunnen nemen, dan worden zij verondersteld dit door een herverdeling van taken te doen. De persoon met beperkingen krijgt in deze situatie geen indicatie voor huishoudelijke ondersteuning, ook al is er sprake van beperkingen. Dit principe is gebaseerd op de achterliggende gedachte dat huisgenoten in gezamenlijkheid verantwoordelijk zijn voor het huishoudelijke werk. Dat betekent dat, als degene die gewend is het huishoudelijk werk te doen en hiertoe niet meer in staat is, andere huisgenoten verondersteld worden dit over te nemen. Er wordt geen onderscheid gemaakt op basis van sekse, religie, cultuur, de wijze van inkomensverwerving of persoonlijke opvattingen over het verrichten van huishoudelijke taken.

Zedje vindt:

- *Huishoudelijke ondersteuning is meer dan alleen schoonmaken.*
- *Ook willen wij benadrukken dat de inzet van huishoudelijke ondersteuning andere, niet meetbare, positieve neveneffecten heeft op de cliëntsituatie t.w.: positieve invloed op cliënt en een stabiele factor waar cliënten op terug kunnen vallen.*
- *De huishoudelijke hulp vormt de schakel naar de, voor cliënt niet of in veel mindere mate, toegankelijke samenleving en heeft een signaalfunctie in situaties waar weinig tot geen netwerk is.*
- *Ondersteuning/ontlasting van mantelzorgers waardoor mantelzorgers hun taak langer vol kunnen houden met als gevolg op lange termijn minder inzet duurdere hulp, denk daarbij aan dagopvang/opname/respijtzorg.*
- *In het gehele proces voor de toekomstige duurzame aanpak, wil Zedje graag samen met de overige adviesorganen en zorgaanbieders, op regionaal terrein betrokken worden bij het vaststellen van het bijbehorende normenkader.*
- *Een vereiste is dat deze algemene voorziening – om een passende bijdrage te kunnen leveren aan de zelfredzaamheid of participatie van de cliënt – financieel toegankelijk is voor deze cliënt.*

3.6 Sociaal-loket of Sociaal Team

Iedere gemeente organiseert de toegang tot ondersteuning op haar eigen manier. Sommige gemeenten kiezen voor het Sociaal-loket, andere gemeenten kiezen voor Sociale Teams waar mensen terecht kunnen met hun hulpvraag. Molenlanden heeft gekozen voor een eigen vorm: zowel via het Sociaal-loket als via het Sociaal Team kan hulp worden aangevraagd. Medewerkers van het Sociaal-loket zijn vertegenwoordigd in het Sociaal Team.

Sociaal loket:

Het Sociaal-loket is bereikbaar onder een eigen telefoonnummer, zodat niet via het algemene nummer hoeft te worden gebeld. Indien nodig wordt door middel van een terugbelactie later opnieuw contact met de beller opgenomen. Doorgaans kan de Sociaal-loket beleidsmedewerker direct de vragen beantwoorden

Sociaal team:

Een sociaal team is een onder de regie van de gemeente samenwerkend team van beroepskrachten dat gebiedsgericht werkt. Een gebied kan bijvoorbeeld een wijk, een dorp maar ook de hele gemeente zijn. Het sociaal team is een interdisciplinair team dat ambulante laagdrempelige ondersteuning en hulp kan bieden aan ingezetenen ongeacht hun leeftijd. De werkwijze van het team wordt gekenmerkt door het versterken van de kracht van het eigen netwerk en het optimaal benutten van algemene voorzieningen. Er wordt gewerkt met één integraal plan voor alle leeftijden op basis van één huishouden, één plan, één regisseur. Taken van het team zijn: vraagverheldering, ondersteuning (individueel en groep), regie en vroegsignalering.

3.7 Inzet van vrijwilligers

De transities van de Jeugdzorg, de Wmo en de Participatiewet zijn een feit, maar de transformatie van de ondersteuning binnen het Sociaal Domein moet nog verder (door)ontwikkeld worden. Hierin heeft de gemeente een initiërende en faciliterende rol. Om dit in gang te zetten zijn extra inzet en uitvoeringsmaatregelen nodig. Echter, goede zorg is mede afhankelijk van de beschikbare financiële middelen. De eventuele overschotten op de budgetten die door de landelijke overheid aan de gemeenten worden verstrekt, dienen niet te verdwijnen in de algemene middelen, maar moeten beschikbaar blijven voor uitvoering van de zorgtaken.

Wat wil Zedje?

- *De inzet en verantwoordelijkheid zijn bij vrijwilligerswerk hetzelfde als bij een betaalde baan. Een verschil is de keuzevrijheid in het soort werk en de tijdsbesteding. Vanwege de bezuinigingen wordt er in toenemende mate een beroep gedaan op mensen die vrijwillig diensten en taken op zich moeten nemen. Door veel beleidsmakers wordt dat, ten onrechte, vrijwilligerswerk genoemd.*
- *We maken ons zorgen over de beschikbaarheid van vrijwilligers. We hebben straks ook jonge mensen nodig om aan de zorgvraag te kunnen voldoen en het is een slechte zaak dat de maatschappelijke stages in het onderwijs een keuze van de school geworden zijn en slechts snuffelstages zijn.*
- *We moeten mantelzorgers en vrijwilligers beter informeren over de mogelijkheden en eventueel financiële ondersteuning.*

3.8 VERVOER

De Stichting MolenHopper is een Wmo-voorziening en is bestemd voor inwoners uit de deelnemende gemeenten Molenlanden en Gorinchem, die bijvoorbeeld gebruik maken van een rolstoel of reizen met hulpmiddelen. Een rit dient altijd te beginnen, dan wel te eindigen, binnen de gemeentegrenzen van de deelnemende gemeenten. Inwoners die door beperkingen niet goed kunnen reizen met het gewone openbaar vervoer, kunnen via de eigen gemeente in aanmerking komen voor een pas.

De MolenHopper brengt pashouders voor een kleine ritbijdrage van deur tot deur. Men betaalt een eigen bijdrage die vergelijkbaar is met het OV. De MolenHopper haalt reizigers op, wanneer ze willen en zet ze af waar ze willen, tot ongeveer 5 zones = 22 kilometer van het woonadres. De taxi's rijden zeven dagen in de week van 6.00 tot 1.00 uur. Mobiliteit over grotere afstanden valt in principe onder verantwoordelijkheid van het Rijk: voor vervoer over afstanden die verder zijn dan die hierboven genoemde 5 zones in het openbaar vervoer, organiseert het Rijk Valys. Zedje is vertegenwoordigd in de Klankbordgroep van de Stichting MolenHopper. Dankzij onze inbreng is het, onder andere, nu mogelijk dat gehandicapten tegen betaling hun niet-gehandicapte

familieleden mee kunnen nemen met de MolenHopper, zodat ze gezamenlijk kunnen reizen.

Wat vindt Zedje?

- *Niet acceptabel is het, dat mensen met een visuele beperking niet automatisch in aanmerking komen voor een MolenHopper pas. Vaak is de afstand tot de bushalte dermate groot dat een pas voor hen geen luxe, maar noodzaak is.*
- *Voor Zedje is het niet acceptabel dat binnen de gemeente Molenlanden niet alle dorpen bereikt kunnen worden, door de beperking van de 5 zones. Hierdoor is het niet mogelijk om vanuit Arkel naar Kinderdijk vervoerd te worden door de MolenHopper en moet Valys worden ingeschakeld.*
- *Zedje wil, als mocht blijken dat het financieel zwaar wordt voor de overblijvende deelnemende gemeenten, dat door de stichting MolenHopper gekeken wordt naar het samengaan met andere aanbieders in de omringende regio's, zoals bijvoorbeeld uit het Land van Heusden en Altena.*

3.9 Openbaar vervoer

Om de ontwikkelingen in het openbaar vervoer nauwlettend te volgen, is Zedje vertegenwoordigd in o.a. het RODAG (Reizigersoverleg Drechtsteden, Alblasserwaard en Gorinchem). Alle zaken rond het openbaar vervoer worden daar besproken en onze taak is aandacht te vragen voor de positie van gehandicapten. Het is de bedoeling dat op termijn *bijna iedereen* van het openbaar vervoer gebruik kan maken. Er wordt veel geïnvesteerd in nieuwe bushaltes en het toegankelijk maken van bussen. Echter een rolstoel moet vastgezet worden, wie doet dat? De chauffeurs mogen hun zitplaats niet verlaten en als je het zelf niet kunt, loop je het risico gelanceerd te worden als er plotseling geremd moet worden. Bovendien rijden de bussen op een vastgesteld tijdschema, waardoor bezigheden zoals vastzetten van rolstoelen niet in dit tijdschema passen.

Op de Merwede-Lingelijn wordt hard gewerkt om de stations en de treinen tussen Dordrecht en Gorinchem toegankelijk te maken voor rolstoelen en scootmobielen. De tekeningen van nieuwe stations heeft Zedje beoordeeld op toegankelijkheid. Soms wordt onze inbreng gehonoreerd, soms ook niet.

Zoals we allemaal weten komen er nieuwe treinen. Zedje heeft voor de nieuwe treinen de volgende wensen/eisen te berde gebracht.

Werk met de handboeken toegankelijkheid.

Zorg dat de perrons toegankelijk zijn voor alle soorten beperkingen.

Zorg dat er op de stations 24 uren toiletten zijn, desnoods met betaling voor toegang.

Zorg dat de hoogten van trein en perron op gelijke hoogte liggen.

Maak dat de treinen op vaste plaatsen stoppen.

Maak opstelplaatsen voor mensen met beperking op de vaste plaatsen waar de trein stopt.

Deze plaatsen moeten dan zijn bij de rolstoeltoegankelijke deuren.

De blindegeleidelijnen moeten verwijzen naar de plaats waar de deuren zijn.

Zorg voor uitschuiftreden zodat er geen ruimte tussen trein en perron is.

De plaats van de gehandicaptoilet moet zijn nabij de opstelplaats voor rolstoelen.

Het moet mogelijk zijn om gelijktijdig met meer dan 1 rolstoel in de treinen te kunnen.

Bij de rolstoelenplaats moet ook een zitmogelijkheid zijn voor begeleiders.

Bij drukte moeten mensen met een beperking voorrang van reizen hebben.

Er moet duidelijke lees en hoorbare informatie zijn op alle plaatsen.

Er moeten brede gangpaden zijn.

Deze wensen zullen hopelijk in het Programma van Eisen terechtkomen.

Zedje volgt ook het openbaar vervoer met de waterbus. De waterbus vaart nu onder de naam Aqualiner en wordt beheerd door een investeringsmaatschappij en Damen Shipyards. Er zijn nog wel problemen met de schepen. Wat Zedje zorgen baart is de toegankelijkheid van de schepen voor rolstoelers, er zijn geen beweegbare kleppen.

Wat wil Zedje bereiken?

- *Zolang niet alle openbaar vervoer goed toegankelijk is voor mensen met een handicap en veilig te gebruiken is, moet aanvullend openbaar vervoer, zoals de MolenHopper en Valys in stand worden gehouden*
- *Volgens de officiële richtlijnen mag slechts één rolstoeler of gebruiker van een scootmobiel per treinrit toegelaten worden uit veiligheidsoogpunt. Deze richtlijn dient te worden aangepast.*
- *De toegankelijkheid van de waterbus dient te worden verbeterd.*

3.10 Wmo en woningbouw

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) stelt dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het bevorderen van de participatie en zelfredzaamheid van alle burgers. Bij vraagstukken in de gemeente over de gebouwde omgeving en/of de openbare ruimte moet de gemeente met alle inwoners rekening houden. Op het moment dat een burger niet mee kan doen in de maatschappij, dan is de gemeente verplicht om – samen met de burger – te kijken welke oplossingen ervoor kunnen zorgen dat iemand wel mee kan doen. In plaats van te kijken naar een voorziening bij een bepaalde ziekte, is de persoonlijke situatie van iemand het uitgangspunt. De nieuw te bouwen woningen dienen dusdanig te worden ontworpen dat in een later stadium aanpassingen op eenvoudige wijze te realiseren zijn.

3.11 Financiële redenen

Goede toegankelijkheid levert geld op. Als mensen participeren, verdienen zij geld met hun baan en geven het weer uit aan producten en diensten. Participatie door iedereen stimuleert de economie. De kosten van toegankelijk bouwen zijn gering, als bouwer en opdrachtgever bij het begin van bouwtrajecten goed nadenken over toegankelijkheid en uitgangspunt. Achteraf aanpassen brengt hoge kosten met zich mee. Dat is altijd het geval, dus ook als achteraf aangepast wordt voor betere toegankelijkheid. En misschien wel van groter belang: door aanpassingen achteraf ontstaat ontwerptechnisch meestal een slechter product.

3.12 WoonKeur

De eisen van WoonKeur liggen boven het niveau van het Bouwbesluit 2012. Het Bouwbesluit stelt minimumeisen waaraan moet worden voldaan. De toenemende aandacht voor het zelfstandig functioneren van gehandicapten en ouderen, vraagt om meer toegankelijke woningen die gemakkelijk en tegen geringe meerkosten kunnen worden aangepast voor zorgleverantie aan huis. In dit verband adviseert de Bouwadviescommissie Molenlanden, waarin ook de afgevaardigden vanuit Zedje, de gemeente om te bouwen volgens de eisen die behoren bij het SKW-Inspectiecertificaat WoonKeur. Het is en blijft een prima middel om aan deze kwaliteit te voldoen en is zeker toekomstgericht.

De meerkosten zijn afhankelijk van het specifieke ontwerp en de omvang van het bouwproject en daardoor niet algemeen aan te geven. Op de totale investeringskosten zijn de meerkosten in het algemeen gering.

Wat wil Zedje?

- *Handhaven dat er gebouwd wordt volgens de eisen van het SKW-Inspectiecertificaat WoonKeur.*
- *In de eisen voor het certificaat WoonKeur wordt niets geschreven over de uitgangelijkheid van gebouwen. Zolang het Bouwbesluit de regels met betrekking tot de uitgangelijkheid gebouwen nog niet aangepast heeft zal de Bouwadviescommissie Molenlanden ook hier aandacht voor blijven vragen.*

3.13 Procedure

De gemeente Molenlanden heeft voor een no-nonsense aanpak gekozen: geen ingewikkelde extra regels, maar bouwen volgens WoonKeur.

Het aanpasbaar bouwen geldt zowel voor sociale woningbouw als voor particuliere bouw. De gemeente draagt zorg voor goede communicatie met architecten, aannemers, projectontwikkelaars en de beleidsmedewerkers.

In langdurige processen, zoals de bouwplannen voor de bouw van het Woon- Zorg-Complex in Giessenburg is de Bouwadviescommissie vanaf het ontwerpstadium bij de realisering nauw betrokken..

Op de bouwplannen van particulieren heeft de Bouwadviescommissie geen invloed, wel kunnen deze bouwers uiteraard een gratis advies van onze Bouwadviescommissie vragen.

Wat wil Zedje?

- *De toenemende aandacht voor het zelfstandig functioneren van gehandicapten en ouderen, vraagt om toegankelijke woningen die gemakkelijk, tegen geringe meerkosten, kunnen worden aangepast voor de zorgleverantie aan huis.*
- *De Bouwadviescommissie Molenlanden blijft ervoor pleiten te bouwen met WoonKeur, het is en blijft een prima middel om aan deze kwaliteit te voldoen en is zeker toekomstgericht.*

HOOFDSTUK 4: BEWUSTWORDING

De primaire taak van Zedje is de belangen van mensen met een fysieke beperking te behartigen naar de gemeenten. Maar belangenbehartiging kan niet zonder bewustwording. Om het doel te bereiken: werken aan een samenleving waarin ieder naar vermogen kan deelnemen, is kennis en inzicht in de mogelijkheden en beperkingen van gehandicapten noodzakelijk. Er wordt op verschillende manieren gewerkt aan bewustwording.

4.1 WEBSITE EN SOCIALE MEDIA

Achtergrondinformatie en actuele informatie, zoals de notulen van onze vergaderingen zijn te vinden op onze website (www.zedje.nl). Om de website actueel te houden is blijvende aandacht noodzakelijk. Zedje is ook op Facebook te vinden. Hiermee kan, naast de berichten op de website, snel worden gecommuniceerd met onze achterban.

Wat wil Zedje?

- *Om de continuïteit te waarborgen zullen beleid, werkwijze en taakverdeling beschreven moeten worden.*
- *De verantwoordelijkheid voor de inhoud van de website wordt steeds meer gedelegeerd aan deskundigen binnen en buiten Zedje*

4.2 GEHANDICAPTEN INFORMATIE PROJECT SCHOLEN (GIPS)

In 2003 is dit bewustwordingsproject voor leerlingen van de groepen 6,7 en 8 van de basisscholen in de gemeenten waarin Zedje als adviesorgaan werkt, van start gegaan. Bij de uitvoering van dit project zijn ongeveer 30 medewerkers betrokken, gehandicapt en niet-gehandicapt.

Wat wil Zedje?

- *Het GIPS-project wordt gecontinueerd*
- *Meerdere personen zijn verantwoordelijk voor de organisatie en uitvoering*
- *Uitbreiding van het aantal vrijwilligers, noodzakelijk geworden door de gemeentelijke herindeling, waar nu ongeveer 25 basisscholen kunnen worden bezocht.*

4.3 BOUWADVIESCOMMISSIE MOLENLANDEN

De Bouwadviescommissie was een werkgroep van Zedje die vanaf 2003 fungeerde als officieel adviesorgaan voor de Colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten. Voor elke gemeente was een contactpersoon aangewezen.

De nieuwe Bouwadviescommissie bestaat uit 9 personen, vertegenwoordigers vanuit Zedje en de Adviesraad Sociaal Domein Molenlanden en enkele deskundigen met een bouwkundige achtergrond. De Bouwcommissie brengt gevraagd en ongevraagd advies uit aan het College van Burgemeester en Wethouders, over onderwerpen op het terrein van BTB (Bereikbaarheid, Toegankelijkheid en Bruikbaarheid) en Uitgankelijkheid, in overeenstemming met het Handboek voor Toegankelijkheid. Verder adviseert zij op het gebied van projecten zoals bij herinrichting van straten en pleinen, voor het publiek toegankelijke gebouwen en de openbare ruimte en over het aanpasbaar bouwen in het algemeen, ook voor particuliere bouw.

Door de gemeentelijke herindeling is ook de Bouwcommissie Zedje per 1 juli 2019 opgeheven en samen met de Bouwcommissie Wmo adviesraad Molenwaard, samen gegaan tot een nieuwe Bouwadviescommissie Molenlanden.

Door het vaststellen door de gemeenteraad van de Verordening Bouwadviescommissie Molenlanden per 1 juli 2019 is deze adviesraad, actief op diverse terreinen en beschikt binnen zijn gelederen over meerdere ervaringsdeskundigen.

Wat wil Zedje?

- *De Bouwadviescommissie Molenlanden blijft actief meedenken*
- *De Bouwadviescommissie blijft erop toezien dat gebouwd wordt volgens de eisen van het SKW-Inspectiecertificaat WoonKeur.*

4.4 FORMELE EN INFORMELE CONTACTEN

Het voeren van formele en informele gesprekken, het schrijven van adviezen en het deelnemen aan overleggen, zijn middelen om gericht aan bewustwording te werken. In de formele contacten met beleidmakers en betrokken ambtenaren, blijkt steeds weer dat het voor mensen zonder beperking, moeilijk is zich te verplaatsen in de leefwereld van gehandicapten.

Zedje ziet het als een van haar primaire taken de bestuurders, beleidsmedewerkers en betrokken ambtenaren te adviseren en te wijzen op de consequenties van (voorgestelde) maatregelen voor mensen met een beperking, zodat men in staat is verantwoorde besluiten voor te stellen en te nemen.

Daarnaast blijft het zinvol om in bredere zin bekendheid te geven aan het bestaan en het werk van Zedje, bijvoorbeeld door publicaties in regionale kranten en het verspreiden van flyers.. In de loop der jaren is een goede relatie opgebouwd met de regionale pers.

Mede dankzij de medewerking van de verslaggevers worden burgers geïnformeerd en wordt de drempel om contact op te nemen met Zedje verlaagd. Een groeiend aantal mensen, met of zonder beperking, benadert Zedje met concrete vragen. Het oplossen door Zedje van individuele problemen behoort niet tot de mogelijkheden, wel wordt advies gegeven of wordt doorverwezen.

Indien nodig blijft Zedje de mogelijkheden om op Raadsinformatieavonden in te spreken en/of de raadsleden schriftelijk of mondeling, gevraagd of ongevraagd, te informeren. Daarnaast worden jaarlijks een zestal overleggen met de wethouders/portefeuillehouders georganiseerd.

Wat wil Zedje?

- *Zowel de formele als de informele kanalen blijven benutten om aan bewustwording en belangenbehartiging te werken*

HOOFDSTUK 5: VERTEGENWOORDIGINGEN

Vertegenwoordigingen spelen een belangrijke rol bij de deskundigheidsbevordering. Afgevaardigden worden geïnformeerd over actuele ontwikkelingen en in de ontmoeting met anderen is er gelegenheid kennis en ervaring uit te wisselen. Daarnaast is het, afhankelijk van de aard van het overleg, ook mogelijk de krachten te bundelen en gezamenlijk (op onderdelen) de belangen van de doelgroep te behartigen.

5.1 VERTEGENWOORDIGING OP LOKAAL NIVEAU

De Wmo is een participatiewet: gemeenten moeten burgers betrekken bij de uitvoering van de Wmo, maar kunnen zelf bepalen op welke manier zij dat willen doen. Binnen de gemeente Molenlanden bestaan, vier officiële adviesorganen voor het College van B&W. In deze vertegenwoordigingen functioneert Zedje zelfstandig. Goede contacten tussen de Adviesraden en de gemeentelijke vertegenwoordigers zijn over en weer gewaarborgd. Er is onderling regelmatig informeel overleg, ook met de portefeuillehouder, het Bestuurlijk Overleg.

5.2 VERTEGENWOORDIGINGEN OP REGIONAAL NIVEAU

Klankbordgroep stichting MolenHopper

In de klankbordgroep stichting MolenHopper zijn beleidsmedewerkers van de deelnemende gemeenten namens de zorgvragers vier afgevaardigden vanuit de gehandicapten platforms en de Seniorenraden vertegenwoordigd. Het doel van deze overleggen is het functioneren van de MolenHopper te bespreken.

5.3 RODAG

In het Reizigers Overleg Drechtsteden Alblasserwaard Gorinchem, komen alle zaken met betrekking tot het openbaar vervoer aan de orde inclusief de voorzieningen voor mensen met een beperking.

5.4 AV-overleg

Aan het AV-overleg nemen de vertegenwoordigers van gehandicaptenplatforms uit de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden deel. Het doel is het uitwisselen van informatie en het bespreken van actuele ontwikkelingen op gemeentelijk, regionaal en landelijk niveau. Doorgaans worden ook afspraken gemaakt om de krachten te bundelen bij de belangenbehartiging.

5.5 Diversen

In het kader van deskundigheidsbevordering, informatievoorzieningen of belangenbehartiging worden diverse regionale en soms ook landelijke bijeenkomsten bezocht.

Wat wil Zedje?

- *De nu bestaande overlegsituaties dienen te worden gecontinueerd binnen ons werkgebied. Het criterium om een vertegenwoordiging te continueren of aan te gaan is, dat dit een bijdrage moet leveren aan het doel van Zedje: de belangenbehartiging van mensen met een beperking.*

HOOFDSTUK 6: CONTACTEN TUSSEN DE GEMEENTEN EN ZEDJE

6.1 Bestuurlijk overleg

In de gemeente Molenlanden wordt regelmatig een overleg georganiseerd, te weten: een overleg met de beleidsambtenaren of met de portefeuillehouders. Voor deze overleggen worden alle adviesorganen van de gemeente uitgenodigd, om deel te nemen met een delegatie.

6.2 Regionale samenwerking

Gelet op de hoeveelheid en complexiteit van taken waar de gemeenten voor gesteld zijn, is regionale samenwerking onontbeerlijk. De keerzijde is dat de afstand tussen gemeente en Zedje groter wordt en dat Zedje in een later stadium, soms een te laat stadium, bij de ontwikkelingen betrokken wordt. Er wordt naar verbeteringen gezocht, ten einde aan dit euvel een eind te maken. Op regionaal niveau worden overleggen georganiseerd, waarbij vanuit de gemeenten Molenlanden en Gorinchem afgevaardigden in een vroeg stadium worden ingelicht, over op handen zijnde ontwikkelingen op het gebied van het Sociaal Domein. Op jaarbasis worden deze bijeenkomsten ongeveer achtmaal georganiseerd.

Wat wil Zedje?

- *Zedje stelt het zeer op prijs om de Bestuurlijk overleggen te continueren.*
- *Naast de informele contacten met de beleidsambtenaren worden ook de formele contacten met de beleidsambtenaren in de ambtelijke overleggen zeer gewaardeerd.*
- *Zedje blijft ervoor ijveren om in een vroeg stadium betrokken te worden bij het te maken beleid, dus in de beleid makende fase.*

6.3 Toekomstvisie:

Eén onafhankelijk gehandicaptenplatform

Een toenemend aantal gemeenten wil werken met één adviesorgaan, een Wmo-adviesraad of Wmo-platform. Hierover heeft Zedje grote zorgen geuit, omdat de praktijk leert dat de belangenbehartiging van mensen met een beperking, hierdoor geminimaliseerd dreigt te worden.

Sinds 1994, het jaar waarin Zedje werd opgericht, is niet alleen deskundigheid opgebouwd op het terrein van de Wmo, maar ook op het gebied van vervoer en de bouw. Ook het GIPS-project voor de basisscholen heeft in de loop der jaren bewezen een uitstekend middel te zijn om aan bewustwording te werken. De deskundigheid van Zedje is dus veel breder, dan de prestatievelen van de Wmo aangeven.

Naast een Wmo-adviesraad is een lokaal c.q. regionaal onafhankelijk gehandicapten platform, dat rechtstreeks adviseert aan de Colleges van B&W, noodzakelijk. Zeker in een tijd waarin naast de uitwerking van de Participatiewet, grote ombuigingen in het Sociaal Domein worden doorgevoerd. Binnen onze gemeente zijn momenteel vier Adviesraden actief, ieder op hun eigen terrein. Deze Adviesraden zijn door de Gemeenteraad met een Verordening rechtsgeldig geworden, medio 2019.

HOOFDSTUK 7: FUNCTIONEREN ZEDJE

Momenteel hebben veertien personen zitting in Zedje, waarvan drie bestuursleden en elf algemene leden. Verder is er het GIPS-Project, hiervoor zijn ongeveer dertig vrijwilligers actief betrokken, mensen met en zonder beperking.

De Bouwcommissie Zedje is samengevoegd met de Bouwcommissie Wmo-raad Molenwaard, en is een geheel zelfstandig Adviesorgaan geworden per 1 juli 2019, door het vaststellen van de Verordening door de gemeenteraad van Molenlanden. De nieuwe Bouwcommissie handelt onder de naam van Bouwadviescommissie Molenlanden en is samengesteld uit 8 leden. Eén lid van Zedje heeft hierin zitting.

Een tweede ingrijpende verandering kwam door het instellen van de Adviesraad Zedje voor het gehandicaptenbeleid in Molenlanden. In deze adviesraad hebben zeven leden vanuit Zedje zitting genomen. De rechten en plichten van de adviesorganen zijn

vastgelegd in gemeentelijke verordeningen die per 1 juli 2019 rechtsgeldig werden, door unanieme besluiten van de gemeenteraad van Molenlanden.

Alle betrokkenen bij Zedje zijn ervaringsdeskundigen of hebben affiniteit met mensen met een beperking. Dit is de kracht van Zedje, aan de andere kant maakt het grote aantal betrokkenen, dat met een lichamelijke beperking moeten leven, Zedje ook tot een kwetsbare groep. Gezien de overeenkomsten in problematiek is het een goede zaak dat nauwe contacten blijven gehandhaafd tussen de gemeentelijke Adviesorganen. Zedje heeft ervoor gekozen met subgroepen te werken, groepen die zich specialiseren.

Wat wil Zedje?

- *Het werken met de subgroepen wordt voortgezet, terugkoppeling gebeurt tijdens de algemene vergaderingen, welke elke maand gehouden worden.*
- *Er dient blijvende aandacht te zijn voor uitbreiding van het aantal leden, zeker na de gemeentelijke herindelingen binnen ons werkgebied.*
- *Zedje wil blijvend investeren in een goede samenwerking met de gemeente en hun wethouders – portefeuillehouders en de beleidsambtenaren*
- *De huidige activiteiten op lokaal, regionaal, provinciaal en landelijk niveau zullen worden voortgezet.*
- *Zedje wil dat de regionale en bovenregionale overleggen blijven plaatsvinden*
- *De professional, de vrijwilliger en de mantelzorgers staan aan het roer en zijn het best in staat om adequaat te handelen. We vertrouwen de burger met zijn/haar netwerk en de professional. Bij de ontwikkeling van oplossingen en nieuwe vormen van ondersteuning, willen we zorgen voor zo min mogelijk controlemechanismen en verantwoordingsstructuren.*

**ZEDJE: VOOR EEN VOORZET EN
VOOR NET DAT LAATSTE ZETJE.....!**

Adviesorgaan voor het gehandicaptenbeleid in Molenlanden

Stichting Platform Gehandicapten Zedje
Adviesorgaan voor de gemeente Molenlanden
Secretariaat: Dhr. Hans Bots

Van Wenastraat 18
3381 BL Giessenburg
Tel.: 0183-652128
e-mail: info@zedje.nl
www.zedje.nl